

Силабус дисципліни «Фінансовий облік»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ D1 · 071 ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

072 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

120 годин · 4 кредити ЄКТС · 4 змістовних модулі

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Фінансовий облік

Спеціальність: **D1 · 071** Облік і оподаткування · **072** Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Ступінь: Фаховий молодший бакалавр / Бакалавр

120

Годин

загальний обсяг дисципліни

4

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

4

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання облікової та фінансової інформації: виявлення суттєвих даних, порівняння альтернативних методів обліку, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної професійної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки розрахункових робіт, практичних завдань та аналітичних записок.

Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати облікові поняття та процедури, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати облікові регістри, фінансову звітність та аналітичні висновки. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час групового розбору облікових ситуацій та практичних кейсів.

- аналізувати навчальну, нормативну та фінансово-звітну інформацію;
- виділяти головне та узагальнювати результати облікових операцій;
- планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів;
- коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками;
- брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.

Фахові компетентності

Розуміння сутності фінансового обліку, його предмету, методу та ролі в системі управління підприємством. Знання принципів і методів ведення фінансового обліку відповідно до П(С)БО та МСФЗ, організації первинного документування, облікових регістрів і плану рахунків бухгалтерського обліку.

Здатність вести облік активів, власного капіталу, зобов'язань, доходів і витрат підприємства. Знання порядку складання фінансової звітності, розкриття інформації у звітах та застосування методів аналізу фінансових показників для прийняття управлінських рішень.

- застосовувати метод подвійного запису при відображенні господарських операцій;
- вести синтетичний і аналітичний облік основних об'єктів обліку;
- складати первинні документи та облікові регістри;
- формувати фінансову звітність відповідно до чинного законодавства;
- аналізувати фінансовий стан підприємства на основі даних обліку.

Результати навчання

Пояснювати сутність облікових категорій та явищ: активи, зобов'язання, власний капітал, доходи, витрати, фінансові результати, балансова вартість, амортизація, резерви. Застосовувати план рахунків бухгалтерського обліку для складання кореспонденцій рахунків і відображення господарських операцій у системі подвійного запису.

Складати фінансову звітність підприємства (баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, примітки), орієнтуватися в нормативно-правовій базі у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності, зокрема П(С)БО, МСФЗ та Закону України «Про бухгалтерський облік».

- пояснювати економічний зміст облікових термінів і принципів;
- складати кореспонденції рахунків за господарськими операціями;
- визначати вартість активів, зобов'язань і капіталу підприємства;
- застосовувати базові методи оцінки об'єктів фінансового обліку;
- складати та читати форми фінансової звітності підприємства.

Теоретичні основи фінансового обліку

Тема 1.1

Сутність і організація фінансового обліку. Предмет, метод і об'єкти фінансового обліку. Принципи та функції бухгалтерського обліку. Нормативно-правове регулювання облікової діяльності в Україні: Закон про бухгалтерський облік, П(С)БО, МСФЗ.

Тема 1.2

Система рахунків і подвійний запис: план рахунків бухгалтерського обліку, синтетичні та аналітичні рахунки, кореспонденція рахунків, оборотно-сальдова відомість, взаємозв'язок між рахунками і балансом.

Тема 1.3

Первинна документація та облікові реєстри. Вимоги до первинних документів, організація документообороту, форми бухгалтерського обліку, облікова політика підприємства.

Облік активів підприємства

Тема 2.1

Облік грошових коштів і розрахунків. Облік касових операцій, безготівкових розрахунків, дебіторської заборгованості та розрахунків з підзвітними особами.

Тема 2.2

Облік запасів. Класифікація та оцінка запасів, методи списання (ФІФО, середньозважена вартість), облік виробничих запасів, МШП, товарів і готової продукції.

Тема 2.3

Облік необоротних активів. Визнання, оцінка та облік основних засобів і нематеріальних активів, методи нарахування амортизації, облік вибуття та переоцінки.

Тема 2.4

Облік фінансових інвестицій та інших необоротних активів. Поняття і класифікація фінансових інвестицій, методи їх оцінки та відображення в обліку.

Облік зобов'язань, капіталу, доходів та витрат

Тема 3.1

Облік власного капіталу. Склад і структура власного капіталу, облік статутного, резервного та додаткового капіталу, нерозподіленого прибутку (непокритого збитку).

Тема 3.2

Облік зобов'язань підприємства. Класифікація зобов'язань, облік довгострокових і поточних зобов'язань, кредиторської заборгованості, розрахунків з оплати праці та соціального страхування.

Тема 3.3

Облік доходів, витрат і фінансових результатів. Класифікація та визнання доходів і витрат відповідно до П(С)БО 15 і 16, облік витрат за елементами та статтями, визначення фінансового результату діяльності підприємства.

Фінансова звітність та аналіз

Тема 4.1

Склад та порядок складання фінансової звітності. Форми фінансової звітності: Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал, Примітки до фінансової звітності.

Тема 4.2

Вимоги до розкриття інформації у звітності та МСФЗ. Загальні вимоги до фінансової звітності за П(С)БО 1, особливості застосування МСФЗ для МСП, консолідована звітність, розкриття облікової політики.

Тема 4.3

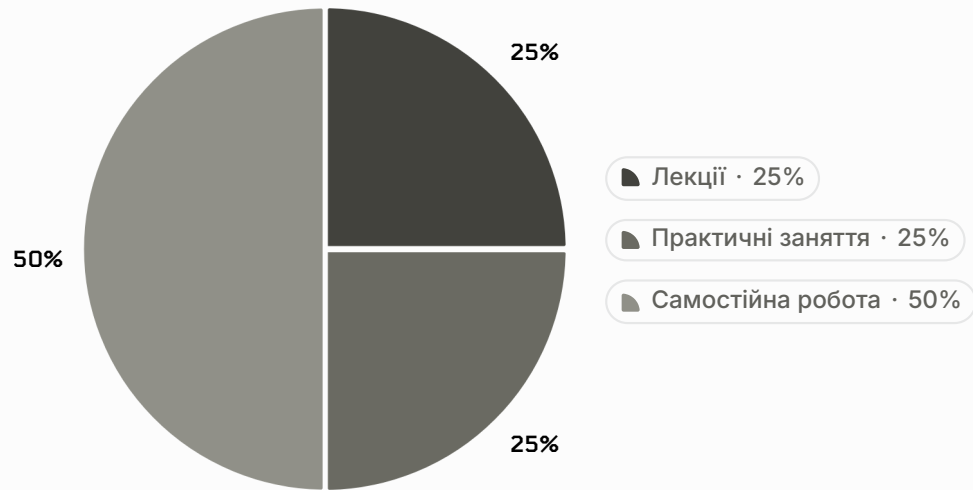
Аналіз фінансової звітності. Горизонтальний і вертикальний аналіз балансу, аналіз ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та ділової активності підприємства на основі даних фінансової звітності.

Розподіл навчального часу — 120 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Сутність і організація обліку	2	2	5
	Тема 1.2 — Рахунки та подвійний запис	3	3	5
	Тема 1.3 — Первинна документація	2	2	5
Модуль 2	Тема 2.1 — Облік грошових коштів	3	3	5
	Тема 2.2 — Облік запасів	3	3	5
	Тема 2.3 — Облік необоротних активів	3	3	5
	Тема 2.4 — Фінансові інвестиції	2	2	5
Модуль 3	Тема 3.1 — Облік власного капіталу	2	3	5
	Тема 3.2 — Облік зобов'язань	3	3	5
	Тема 3.3 — Доходи, витрати та фін. результат	3	3	5
Модуль 4	Тема 4.1 — Склад фінансової звітності	2	2	5
	Тема 4.2 — Вимоги до звітності та МСФЗ	2	2	5
	Тема 4.3 — Аналіз фінансової звітності	4	3	10
Разом		30	30	60

 Загальний обсяг: **120 годин = 4 кредити ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **120 годин (4 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу з фінансового обліку
- **Практичні (30 год.):** відпрацювання навичок складання проводок, документів, звітності
- **Самостійна робота (60 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань та звітів

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються опрацьовувати нормативні документи та джерела самостійно.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з фінансового обліку (Гордієнко, Крупка, Краєвський та ін.), нормативно-правовими актами (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», П(С)БО, МСФЗ), науковими статтями у фахових виданнях. Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття та визначення, порівнювати підходи різних авторів до трактування облікових категорій, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Індивідуальні завдання

Виконання розрахункових завдань із складання кореспонденцій рахунків, визначення вартості активів і зобов'язань, нарахування амортизації; аналітичних завдань щодо заповнення облікових регістрів та форм фінансової звітності; творчих завдань — підготовка аналітичних записок, міні-досліджень з актуальних питань фінансового обліку та звітності. Очікуваний результат — уміння застосовувати теорію на практиці, самостійно складати первинні документи та фінансову звітність.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Міністерства фінансів України (mof.gov.ua), Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), Державної служби статистики (ukrstat.gov.ua), Державної податкової служби (tax.gov.ua) та Державної казначейської служби (treasury.gov.ua). Аналіз нормативно-правових актів у сфері бухгалтерського обліку, перегляд актуальних стандартів фінансової звітності, пошук інформації для навчальних завдань. Результат — розвиток навичок роботи з офіційними джерелами та формування інформаційної грамотності.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання умов задач, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання алгоритмів складання проводок і заповнення облікових документів; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів, визначень і принципів обліку; підготовка до модульних контрольних робіт через систематизацію знань, повторення прикладів із занять і розв'язання типових облікових задач. Очікуваний результат — готовність до активної роботи на заняттях і впевнене виконання контрольних завдань.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: розрахункові та аналітичні вправи за темами змістовного модуля — складання кореспонденцій рахунків, заповнення первинних документів і облікових регістрів. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Модульна контрольна робота — комплексне ситуаційне завдання, яке охоплює теми відповідного змістовного модуля (теоретичні питання, розрахункові задачі з обліку операцій, складання фрагментів фінансової звітності). Оцінюються повнота відповіді, правильність кореспонденцій і обґрунтованість висновків. Проводиться після кожного модуля.

3

Підсумковий контроль

Іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування та практичне завдання. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Фінансовий облік» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері обліку та фінансів. Такий підхід сприяє глибшому розумінню облікових процесів, розвитку аналітичного мислення та вмінню застосовувати набуті знання під час вирішення практичних облікових задач.

Лекції Системне подання теоретичного матеріалу з використанням схем рахунків, таблиць кореспонденцій та прикладів із практики підприємств; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.	Кейс-стаді Аналіз реальних облікових ситуацій підприємств; студенти виявляють облікові помилки, пропонують правильні кореспонденції та обґрунтовують висновки.	Практичні задачі Розрахункові вправи за темами (складання проводок, калькуляція вартості запасів, нарахування амортизації, заповнення форм звітності); відпрацювання алгоритмів розв'язання.
Дискусії Обговорення актуальних проблем бухгалтерського обліку в Україні (перехід на МСФЗ, облікова політика, достовірність звітності); розвиток критичного мислення та аргументації.	Робота з нормативними документами Опрацювання Закону України «Про бухгалтерський облік», П(С)БО, МСФЗ та інших нормативних актів; формування навичок роботи з правовою та методологічною базою обліку.	Самостійне дослідження Підготовка аналітичних записок, міні-рефератів і презентацій за обраною темою в галузі фінансового обліку; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації інформації.

Тестування та опитування Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей з бухгалтерського обліку.

Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійними програмами спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» та 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Рекомендована література та ресурси

1. Гордієнко Н. І. Фінансовий облік : навч. посіб. — 3-тє вид., перероб. і допов. — Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. — 288 с.
2. Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Гудзь Н. В. та ін. Фінансовий облік : підручник. — Тернопіль : ТНЕУ, 2023.
3. Краєвський В. М., Колісник О. П., Гуріна Н. В. та ін. Фінансовий облік : навч. посіб. — Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. — 616 с.
4. Єпіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Фінансовий аналіз та звітність : електронний практикум. — 2-ге вид., доп. — Вінниця : ВНТУ, 2022. — 144 с.
5. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник. — Житомир : Університет «Полісся», 2024. — 317 с.
6. Непран А. В., Шевченко І. Ю. (ред.) Економіка підприємства : підручник. У 3 т. Т. 1. — Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024.
7. Степасюк Л. М., Якимовська А. В. Методичні вказівки для виконання практичних завдань з дисципліни «Фінансовий облік». — Київ : НУБіП України, 2024.
8. Кравченко О. В., Дмитренко А. В. Облік міжнародних операцій : навч. посіб. — Суми : Сумський державний університет, 2022. — 216 с.
9. Шубала О. М., Рудь Н. Т., Дзямулич М. І. Економіка та управління персоналом : навч. посіб. — Луцьк : Надстир'я, 2024. — 344 с.
10. Якименко І. Л., Петрашко Л. П. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти : підручник. — Київ : НУХТ, 2022. — 337 с.
11. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
12. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (П(С)БО 1–34). — URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
13. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) — переклад 2024 р. — URL: <https://mof.gov.ua/uk/accounting>
14. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. наказом Мінфіну від 30.11.1999 № 291 (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
15. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
16. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. — URL: <https://mof.gov.ua/>
17. Офіційний сайт Державної податкової служби України. — URL: <https://tax.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. — URL: <https://www.treasury.gov.ua/>
19. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
20. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
21. Офіційний сайт Державної служби статистики України. — URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
22. Офіційний сайт Рахункової палати України. — URL: <https://rp.gov.ua/>
23. Журнал «Бухгалтерський облік і аудит» (електронне видання). — URL: <https://buhgalter911.com/>
24. Журнал «Економіка та суспільство» (електронне видання). — URL: <https://economyandsociety.in.ua/>
25. Науковий журнал «Облік і фінанси» (електронне видання). — URL: <https://journal.iaf.org.ua/>